

ARANYOSVIDÉK

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közgazdasági, társadalmi, szépirodalmi s a torda-aranyosmegyei tan. testület hivatalos lapja. — Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre . . . 4 frt. (8 korona)
Fél évre . . . 2 frt. (4 korona)
Negyed évre . . . 1 frt. (2 korona)
Papoknak és tanítóknak egész évre 2 frt.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Nagy Albert.

Kiadó laptulajdonosok:
NAGY OLIVÉR, ÉS TÁRSAI.
Szerkesztőség: Jókai-utca 72. sz. Kiadóhivatal: Megyeház.

Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

A pénzküldemények pedig a kiadóhivatalhoz.

HIRDETESEK DIJA:

Egész oldal . . . 20 frt
Fél oldal . . . 10 frt
Egy negyed oldal . . . 5 frt
Egy nyolczad oldal . . . 2 frt 50 kr
Egy tizenhatod oldal . . . 1 frt 25 kr
Reklamsora . . . 20 kr

A gazdák érdeke és a biztosítás.

I.
Mikor a gazdák panaszt halljuk, mindig eszünkbe jut gróf Széchenyi István irataiból azon sor, hogy „okos ember nem alapítja létét a vak véletlenre, hanem előrelátása által elejét veszi minden bajnak“. Ha e mondás horderejét jobban ismernék gazdáink, bizonyára kevesebb végrehajtást és koldusbotot látnánk az életben.

De lássuk, csakugyan a gazdák előrelátásának hiánya idézi elő e szomorú jelenségeket. Határozottan mondhatjuk, hogy — eltekintve embertársaink irigységétől, rosakaratától, a kapzsiság és önérték bármily áron való tulhajtásától, melyek iránt soha sem tájékozhatjuk magunkat kellőleg — egyenesen az előrelátás hiányának tulajdonítható. Mert mibe helyezi a gazda összes reményeit? Egész éven át folytatott szorgalmas munkájába, a föld termőerejébe, az időjárásba és az isteni gondviselésbe. Sajnos, hogy keleti véralkatunknál fogva az Istenbe vetett bizodalom összes reményeinknek még mindig legszélesebb alapját képezi, pedig már régi tapasztalaton nyugszik azon igazság, hogy „Segíts magadon s akkor az Isten is megsegít.“

Gazdáink legnagyobb része úgy a hogy megmunkálja földjét, beveti a reászánt magvakkal s aztán aratásig Isten oltalmára bizza. Pedig be sok tenni való van a kikelt növények további ápolása és védelme körül! Az elvetett magvakat mindjárt megtámadja a mezei egerek sokasága; a kikelt növények zöld részét és gyökerét megtámadják a levéltetvek,

földibolhák és hernyók ezrei; télen át a száraz kemény fagyok gyökerestől megrongálják; a vastag hóréteg, kipálással fenyegeti. Ezután jönnek a tavaszi és nyári ellenségek, mint a sok eső, szárazság, a kártékony rovarok milliói; a különféle növényi betegségek, mint ragya, rozsda, peronospora, üszög stb. Ha mindezek után maradt még valami remény s már aratáshoz készülünk, jön egy zivatar s néhány perczig tartó jégverés elég arra, hogy még fenmaradt reményünket megsemmisítse. De még itt sincs vége a csapásoknak. A behordott termények úgy a csűrös kertekben, mint a magtárakban, továbbá összes épületeink a felszereléssel együtt ki vannak téve a tűzvészélynek annyira, hogy ha minden más bajtól a gazda szerencsésen megmenekült, a tűzvész képes pusztító rombolásával mindazokat föltülmulni s a gazdát valóban koldussá tenni.

Tapasztalván e sok eshetőséget, igazán csodálni lehet a reménységnek és Istenbe vetett bizalomnak azon magas fokát, melylyel a gazdák az élet harcában küzdenek. Ennél még csodálandóbb az, hogy ennyi baj és küzdelem közepette a tudomány és emberies intézkedések által kijelölt és nyújtott véd- és segédeszközök igénybevétele iránt a legnagyobb közönyösséggel viseltetnek.

Igaz ugyan, hogy az említett természeti csapások egyrésze ellen védekezni nem lehet, de annál indokoltabb a védekezés azon csapások ellen, melyekkel szemben csakugyan védekezhetünk. Védekezhetik pedig a gazda épen a két legnagyobb csapás

ellen t. i. jégverés és tűzkár ellen. Ezekkel szemben ugyanis néhány forint évenkénti lefizetésével a legnagyobb biztonságba helyezheti terményekben, épületekben és felszerelésben fekvő vagyonát s így biztosíthatja magát és családját a jövő bizonytalanságával szemben.

És hála a közoktatás és közművelődés sikerei folytán mindinkább terjedő általános felvilágosultságnak, gazdáink mindjobban megbarátkoznak a biztosítás eszméjével, s hogy terményeik és épületeik biztosítását a jég- és tűzkárok ellen már nem hanyagolják el bizonyítja az, hogy a különböző biztosító társaságok mindenike busás osztalékot ad a részvény tulajdonosoknak. E tekintetben megnyugodva lehetnek a közvagyon sorsa iránt aggodalmaskodó nemzetgazdák; de kérdés az, hogy valjon a részvénytársulati elveken alakult biztosító társulatoknál meg van-e eléggé védve a biztosítók érdeke? Ezen kérdés foglalkoztatja ujabban a gazdák sorsát szívükön hordozó közgazdáinkat.

E kérdés tanulmányozásánál és a gyakorlatban észlelt eljárások után bátran kimondhatjuk, hogy itt a gazdák érdekének hangoztatása csak reklám a magas osztalékhoz. Bármint versenyeznek is a részvényeken alakult biztosító társulatok egymással a biztosítási díjtételek leszállításában, azt sohasem lesznek képesek a gazdák érdekében megfelelően rendezni, míg ezen társulatok igazgatóságai abban találják pénzügyi képességeik legmagasabb értékmérőjét, ha minél nagyobb osztalékot képesek juttatni megbízóiknak a: *részvényeseknek*.

S honnan kerül e magas osztalék? A biztosítók amugy is lapos erszényéből. S nincs ez ellen védekezés? kérdezhetik némelyek. Törvényes védelem nincs, de sikerrel és minden kockázat nélkül védekezhetik minden egyes gazda. Hogyan? Ugy, ha nem részvénytársulatoknál, hanem szövetkezeti alapon létesült társulatnál biztosít. S mi különbség van a kettő között? A kettő közötti különbség könnyen érthetővé válik, ha az elvet tekintjük, melyen azok létesültek.

Ugyanis, a részvénytársulatoknál a biztosítási kockázathoz szükséges pénzalapot részvények útján hozzák össze, miből a kezdő évek kiadásait is fedezik, de a későbbi években mutakozó magas jövedelem, mi a részvényösszegnek rendes kamatján felül megmarad, mint tiszta jövedelem szétosztatik osztalék czimen a részvényesek között, mely osztalék a részvényösszeg rendes kamatjának 10—20 szorossára is felmegy.

A szövetkezeti elven létesült társulatoknál vagyis a szövetkezetnél ellenben a jövedelemből az alapítók által a kockázatot fedezésére egybehozott összegnek csak rendes kamatja fizettetik ki s a többlet nem osztatik ki részvényeseknek, mert ilyenek nincsenek, hanem részben a tartalék alaphoz csatoltatik, részben pedig a biztosító felek javára iratik s így minél nagyobb a szövetkezet jövedelme, annál lejjebb szállittatik az évi biztosítási díj. Tehát minél több a biztosító fél, annál kevesebb a díj s ennél fogva nagyon érdekében áll a gazdák-nak, hogy egymás figyelmét, az ilyen

Az „Aranyosvidék“ tárczája.

Vég nélkül való szerelmi regény.

(Müller Th.)

Minő keserves a búcsu!
A lány szíve fájón vérzik.
Mánap már levél után néz,
S postára jár még — két hétig.

De ott azt a választ kapja,
S szeme töle könnybe lábad:
„Nincs levél, nincs!“ — „Elfelejtett!“
S négy hétig öli a bánat.

Könnyű szűn majd, s a világhoz
— Mely gúnyolta — nyugodtabban
Fordul vig, sugárzó arccal
Már a második hónapban.

S szög hajában kék virággal
Báloz, táncol vig — kerengve
Más ifjúnak könnyű karján
A második énegyedbe'.

Kis időre megtörténik,
Hogy a más is utra indul
S a leánya hő szívében
Ismét sajtó fájdalom dúl.

Minő keserves a búcsu!
A lány szíve fájón vérzik,
S mánap már levél után néz
S postára jár még két hétig.

(És így tovább ad libitum.)

Bogdánfy Lajos.

Miatyánk.

Na gyertek be gyermekek, estve van már, fekügyetek le. Hozd bé Anikó a tábortágyat.

Gyurka szabadkozik, hogy ő már nagy; maga is le tud vetkeződni. Bandi előáll, hogy nem mondtuk el a: „Pej papjám patkó tege de fényes“.

Rendre minden megtörténik. — No most már fekügyetek. Bandi, te kisebb vagy, te lábtól hálsz. Egy-keitt. S bebuvik a két mokus a párnába, mint a csiga a házába. Darabig csend van; egyszer felkonkorodik az egyik szöszke fej s indig-nalódik: de nem montut el a miatántat!

Igazad van barátom. Na mondjuk el. Deréig mindaketten felemelkednek s én térdig ereszkedem le, hogy egyenlők legyünk. Kezünket mind a hárman egyenlőn fogjuk össze, épen úgy, mint a tegnapi este. — Kezded Gyurka, te nagyobb vagy, — 'sz edet apám a nadobb. — Na jó elkezdem én.

Miatyánk — miatánt ti vad a menben megtentelteték a te neved — düjjön el a te ojtádod, ledén meg a te atajátod — Tovább! mint a menyben — mint a menben ud a földön isz, mindennapi tenejűntet ad med netűnt —

Bandi belekiált: — édesz mama tat et tiszti tenejet adott ma.

Nem baj fiam, te is kicsi vagy. — Iden! tódítja Gyurka helyeslőleg abban az édes tudatban, hogy ő a nagy.

De ne féljetek semmit, jártam a miniszter bácsinál. Azt mondta a miniszter bácsi, hogy holnap már nagyobb darab kenyeret fogtok kapni.

— Hát ti aza minittej bácsi édes apa? kérdezik egyszerre mőhő étvágygyal mind a ketten, az a ti nájunk vót? — Az nem volt nálunk fiaim. A miniszter bácsi messze lakik, meg aztán sok a dolga, nem érkezik hozzánk jóni. A miniszter bácsi nagy ember.

— Nad, nad, mint édes apa. — Nagyobb. Sokkal nagyobb barátom.

— Attoja, mint püep bácsi a ti madaot hozott. Zugja diadallal Bandi. — Fülep bácsinál is nagyobb az fiam s még magyarot is többet hoz.

— Ojan nad mint tanajó bácsi. Végzi be a vitát nyugodtan Gyurka. — Dictum-factum! nem találjátok ki mekkora, mert nagyobb, még Kanyaró bácsinál is.

— Hát atto mettoja? — Hát nagy! barátaim. Megtudjátok ha ti is nagyok lesztok.

De nem elég ez nekik. — Attoja mint a toony — mondja az okosabb. Közel jársz barátom. Van akkora mint az iskola. — „tcz!“

— Hát aztán nad tenejet hoz? — Nem hoz nagy kenyeret fiam, hiszen ti is kicsik

vagytok. De hoz azért akkorát, a mekkora nektek elég.

— Én nad vagyok édes apám! — Jó fiam, te nagyobbat kapsz.

— Én isz nad vadot édeszapa, nem péjek a sütétbe kimenni, — Majdit kiczí, neti csak kiczí tenejet ad a minittej bácsi — udé édeszapa? — Ugy, ugy fiam. S Gyurka hahotával kaczag az öcsese esztelenségén. — Bandi mutuj édesapa! — Hát miért te? — azt monda, hod a minittej bácsi Majgitnat is hoz tenejet. Sze Majgit, szopit, ő nem eszit tenejet. — Igazad van. Margit szopik, ő nem eszik kenyeret.

S itt egy kis csend furakodott közbe. Csak a győző vágta ki az utolsó hangot, hogy: na! mintha mondaná, hogy az övé az igazság.

Jöjjön közelebb maga is fiam! nézze ezek az önző filozofusok, hogy intézik a sorsot s bennünket kihagynak a játékból. — Be nagy léha maga! hogy elsemmiskedik velők, — szól az anyjuk, mintha irigyked-nék, s odébb huzza kis szopójának fején a kendőt.

— A nad minittej bászi tenejet hoz édesz mama! jó bácsi.

— Ojan jó, mint az andal ude édesz apám. Egészíti ki a bátyja. — Még jobb fiam, mint az anygal; mert a miniszter bácsi azt is visszaadja, a mit az anygalok elvesznek. De te azt nem érted.

alapon létesült biztosító intézetre felhívják és a biztosításokat odaterelik.

De hát van-e ilyen biztosító társulat is? Van, és ez az „Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet”, mely a gazdaközönség érdekét szívkön hordó és humanusan gondolkozó tekintélyes birtokosok és gazdák közreműködésével alakult Budapesten, s melynek a vidéken is minden irányban vannak már ügynökségei.

Pethő Miklós.

Közig. bizottsági ülés.

Megyének közig. bizottsága, főispán gr. Bethlen Géza elnöklete alatt, f. hó 13-án tartotta meg rendes havi ülését, a melyen a rendes szakeladókön kívül, mint választott bizottsági tagok jelen voltak: gr. Teleky László, gr. Thoroczkay Miklós, br. Zeyk József, dr. Wolff Gyula, Kovács Lajos kath. főesperes és Dindár István.

Mielőtt főispán az ülést meguyította volna, az újév alkalmából melegen üdvözölte a közig. bizottság megjelent tagjait, kérve, hogy valamint eddig, úgy jövőben is igyekezzenek odaadó munkásságot kifejteni, tudván azt, hogy ez által nem csak a megyének, de a közös hazának is a javára munkálnak. Ezen főispáni üdvözlés után mindenekelőtt a megye mult havi közigazgatási állapotáról szóló alispáni jelentés olvastatott fel, a melyből kitűnik, hogy a mult decz. hóban beadványi könyvre érkezett összesen 2034 közigazgatási és 13 kihágásos ügydarab, a melyek kevés kivétellel ellátást nyertek. Külföldre szóló utlevél 19 egyénnek adatott ki és pedig egy Európába, a többi Oláhországba. Tűzeset Magyaroság, Tur és Alsó Járába fordult elő 446 frt 15 kr-ra becsült kárral, a melyből csak 396 frt 15 kr volt biztosítva. A közigazgatási fogdába 20 egyén állotta ki büntetését.

Az alispáni jelentés helyeslőleg tudomásul vétetett.

Kir. pénzügyigazgató Mezey Lajos mult decz. havi jelentése szerint a tordai kir. adóhivatalhoz befizetett különböző adó czimeken 115785 frt 20 kr; a m.-ludasi kir. adóhivatalhoz befizetett összeg pedig tesz 22888 frt 5 kr.

Főorvos dr. Szentpétery Lajos jelentése megyének mult havi közegészségügyi állapotát kedvezőnek jelzi, a mennyiben a ragályos járványkorok nagyon szorványosan fordultak elő. A járványos korok közül a tifusz előfordult Gyéresen és Lonán; a difteritisz: Bogáton, Sályiban, Lonán, Aranyos-

— Nem? — Nem, csak ha nagyobbra nősz.

Czat attoj? Csak akkor — Attoj én kiputok az eszöje, hod ázzét med a pejem, hónap nad leszét udé? Nagy.

Hanem hát hol is hagyjuk el a miatyánköt? folytassuk hé! Bandi már szundikál.

— és bocásd meg a bününket (hogy ezt a kis kitérést tettük), mi megbocsátunk másoknak. Ne vigy a kísértetbe (hogy több kitérést tegyünk.) Szabadíts meg a gonosztól (hogy ne ösztökéljen a kitérésre). Mert tiéd a hatalom és az igazság most és mindörökké Ámen.

Az utolsó szónál a nagyobbiknak is lóg a feje már, de addig egyik sem alszik el, a mig mindent el nem végzünk. Itt még nincs vége. Azt mondja Bandi: — méd med sze czótojt.

Igazad van Bandi barátom, ne engedj a jusból; legyen rend mindenben, úgy mint tegnap és tegnapelőtt este. Ugy is az egész miatyánknak szerintetek egyetlen végső czélja egy csók s az édes álom. — —

De Margit is kap egy kicsi csókot, hogy nőjjön töle.

Nó most már aluagyatok szépen, esendesen s álmodjatok a kenyérről, hogy boldogok legyetek.

Borbély György.

Rákoson, Kisbányán, M.-Peterd és Örke községekben; a vörheny: M.-N.-Csán, Bágyon, P.-Csán, Lupsa, Lona és F.-Vidra községekben. A tordai nyilv. kórházban ápolatott 83 beteg, kik közül további ápolás alatt maradt 33. A hasznos házi állatok között a száj- és körömfájás csak is Bányabükk községében lépett fel szorványosan.

A főorvos által előterjesztett „kórházi betegekről szóló házi rendet” a közig. bizottság helyeslőleg elfogadta.

Kir. tanfelügyelő Téglás István havi jelentéséből kiemelem a következő főbb momentumokat: A 35 községben levő 57 állami elemi fiu- és leányiskolát összesen 3987 növendék látogatja, ezek közül 3381 magyar anyanyelvű. Az állami elemi tanítók és tanítónők száma pedig ez időszerint 80. Az állami polgári fiu- és leányiskolát 301 növendék látogatja, — a polgári iskolai tanerők száma 12. A jelentés szerint továbbá: az ismétlő iskolákat látogató növendékek az országos tanítói nyugdíj intézetet illető 15 kr fizetésének kötelezettsége alól a vallás- és közok. ügyi miniszter ur által fölmentettek; a mely intézkedés a kir. tanfelügyelő jelentése szerint „általános” örömmel fogadtatott és sok kellemetlenséget szüntetett meg.

Jelenti továbbá kir. tanfelügyelő, hogy a vármegyei takarékpénztár a megyei tanítótestület segély-egylete javára ujabban is 15 frtot adományozott. A tudomásul vett jelentés után előterjesztetett a közoktatásügyi kormányzat azon leirata, a melyben fölhatalmaztatik a kir. tanfelügyelő, hogy az óvodákban járó szegény növendékeknek a főlvételi és tandíjt elengedje.

Kir. főmérnök Alacs Zoltán előterjeszti az 1897—1902 évekre kiadott kavics szállítási vállalatokról fölvetett árlejtési jökönyvet, a melyből a következő eredmény tünik ki: 1) a torda-szentlászlói megyei utvonatra szükséges kavics szállítására legkedvezőbb ajánlatot tett 17.3% árleengedéssel Kelemen István; a Magyar-Fenes, Borév- és gyertyános utvonatra legkedvezőbb az ifj. Czupor Miklós ajánlata 7.8% árleengedéssel; a felvincz-hadrévi utvonatra Kolozsvári Sándor és társai, a veresmart-marosujvári utvonatra ugyancsak Kolozsvári Sándor és társai, a m.-decse-csesztvei utvonatra Bányai Mózes, az egerbegy-m.-csáni utvonatra Pataki Mihály és Fabián Mózes, a gyéres-egerbegy-tóhát utvonatra ifj. Czupor Miklós és társai, a m.-ludas-méhesi utvonatra ugyancsak az előbbieket és végül a lekencze-kapusi utvonatra Kelemen István tettek legkedvezőbb ajánlatokat, — a mely ajánlatok alapján a közig. bizottság nevezetteket hat évre vállalkozóknak nyilvánította ki, a kikkel a szerződés meg fog köttetni.

Előterjesztette végül kir. mérnök alispán dr. Betegh Miklósnak egy javaslatát, a melynek alapján közig. bizottság átiratot határozott intézni a kolozsvári posta és távirat igazgatósághoz a tekintetben, hogy a vármegyei házhöz is helyeztessék el egy levél-gyűjtő szekrényt.

Kir. ügyész dr. Pap Domokos havi jelentése szerint a tordai kir. fogházban volt mult decz. hó végén 49 elítelt és 9, vizsgálati fogoly. Végül közlöm a közigazgatási bizottság szakosztályainak megválasztására vonatkozó következő eredményt: I. A fegyelmi választmányba rendes tagok: Téglás István, br. Zeyk József, gr. Thoroczkay Miklós, Mezey Lajos; póttagok: gr. Bethlen Bálint, Alacs Zoltán. II. Az erdőrendészeti bizottságba, a melynek elnök gr. Bethlen Géza főispán, alelnöke dr. Betegh Miklós alispán, tagok lettek: Br. Zeyk József, Thoroczkay Lajos; póttagok: dr. Horváth Miklós, dr. Wolff Gyula. III. Erdei kihágási II-od fokú bíróságba, rendes tagok Betegh Ferencz, br. Zeyk József, gr. Bethlen Bálint, dr. Wolff Gyula; póttagok: gr. Teleky László, gr. Thoroczkay Miklós és Thoroczkay Lajos. IV. A felszömlélési küldöttségbe rendes tagok: Ajtai Géza, dr. Wolff Gyula és Thoroczkay Lajos; póttagok: Dindár István, gr. Teleky László. V. A felügyelő bizottságba Tarsoly Gábor

és dr. Horváth Miklós. VI. A gyámi felelősségi küldöttségbe br. Zeyk József, Thoroczkay Lajos; póttag: Téglás István; főispán által kinevezetett ezen küldöttségbe: Betegh Ferencz, Alacs Zoltán. VII. A közegészségügyi bizottságba Alacs Zoltán, Dolechal Aladár, dr. Wolff Gyula. VIII. A törvényhatósági ipartanácsba, elnök dr. Betegh Miklós alispán, rendes tagok: Daniel József, Kovács László; póttagok: Polonyi Sándor, Gegesi József; jegyző: dr. Betegh Jenő. IX. Tanítói nyugdíj bizottságba. Elnök Téglás István; működő orvos: dr. Szentpétery Lajos; tagok: Mezey Lajos, Tarsoly Gábor és X. A börtönvizsgáló bizottságba a főispán által kinevezettek: Thoroczkay Lajos, Alacs Zoltán, Ajtai Géza és dr. Horváth Miklós.

Tanítói gyűlés.

A torda-aranyosmegyei ált. tanítótestület választmányi gyűlést tartott f. évi január hó 9-én. E gyűlésen több tárgyra vonatkozóan hozott a választmány határozatot, melyekre nézve a tanítótestület tisztviselőinek és minden tagjának figyelmét előre fölkérjük.

A tagdíjakkal hátrálékosok záros határidő alatti fizetésre felszólíttatnak; a közgyűlésről indokolatlanul elmaradottakra a megfelelő büntetésdíj kirovatott.

Megfogja keresni és fel fogja hívni az elnökség azon hitoktatókat, kik az államtól tiszteletdíjat kapnak, hogy a testület tagjai közé lépjenek be.

A felekezeti és községi tanítóknak nyújtandó kedvezményes vasuti jegyek tárgyában kérvényt küld a tanítótestület a vallás- és közokt. miniszter urhoz.

A földrajzi pályázat előkészítésénél megyénk alispánja az elnökség kérésére szíves volt megengedni, hogy a pályázni akaró tanítók megtekinthessék a megyei levéltárban a megyei közigazgatási statisztika legutóbbi adatait, s abból jegyzeteket is készítsenek.

A központi választmány felhívja a köröket, hogy folyó évi első gyűlésükön vitatétel alakjában tárgyalják le, milyen legyen a földrajzi tankönyv az el. III. osztályban? Ebből a bírálók alapos tájékoztatást fognak nyerni a megyei tanítószáz közvéleményéről.

A pályázhatás megkönnyítése és a bírálók részére megfelelő tájékoztató anyag szerzés czéljából a választmány fölkéri minden iskola tanítótestületét, hogy február 15—20-ig szíveskedjenek leírni lakóhelyük és vidékük ismertetését úgy, a mint azt tanítják az el. III. osztályban. Nem részletező, tudományos érdekű munka kell, hanem egyszerűen a tananyagnak a leírása röviden, annyit és úgy közölve, mint a hogy a növendékektől kívánja a tanító. A hol több tanerő van egy iskolánál, ott közösen elkészíthetik, a hol egyedül van a tanító, egymaga is megírhatja e tananyagot, esetleg a szomszédos községben levő kollégájával tanácskozhatik róla. Az így bejövő adatokat a választmány egy kötetbe összefoglalja, s bizalmi úton a titkár által minden pályázónak kiadja.

De jobb volna, ha sokszorosítani lehetne, azért felhivatnak a tanítók és iskolák igazgatóságai arra is, hogy a ki ezt a rendkívül érdekes anyaggyűjteményt az iskola — vagy saját részére meg akarja szerezni, jelentkezzen. Az egészket körülbelől 1 frt 50 krért megkaphatják. Ezt a fontos ügyet ismételtlen figyelmébe ajánljuk minden tanítónak.

Az egész tananyagot 2 nap alatt elkészítheti minden tanító, ki már tanította a lakóhelyet és vidékét az iskolában.

Kovács Dániel.

Heti hírek.

A képviselőház f. hó 11-én megkezdte ujjolag — a karácsonyi szünidő miatt rövid ideig megszakadt — működését, a mely napon úgy általánosságban, mint részleteiben elfogad-

tatott a mérsékelt áru marhasórol szóló törvényjavaslat. F. hó 12-én pedig kezdetét vette az idei évi költségvetési előirányzat tárgyalása.

A belügyi reformok. A belügy-miniszteriumban több kisebb jelentőségű törvényjavaslat előkészítésén kívül, a melyek közül a bukovinai határrendezésre vonatkozó már legközelebb a képviselőház elé kerül, serényen folyik a munkásság a közigazgatási reform előkészítésére. A megyék szervezésére vonatkozó javaslatot maga Perczel Dezső belügyminiszter váltalta magára és e munkájában már annyira előrehaladt, hogy — a miként azt a házban kifejtett programjában kilátásba helyezte, — a törvényjavaslat a nyár folyamán a képviselőház elé terjesztetik.

EMKE. választmány gyűlése. A rendes havi választmányi gyűlés megtartott f. hó 13-án. Az ujonnan választott tisztviselők és választmányi tagok ez alkalommal jelentek meg mindnyájan a választmány gyűlésén. Elintéztettek a tagváltozás és lakóhely cserélés következtében szükségessé vált bejegyzések, s ezekre nézve a központ is megfelelően tájékoztatva lesz. Pénztáros bejelentette 1896. végéig szóló teljes számadását, s az kiosztott ellenőri vizsgálatra és a központhoz leendő bejelentésre. A központ kiküldötte a harasztosi iskola megerősített alapszabályait, tehát az új EMKE. dalkör működése hivatalból is megengedtetett. 300 frt. segélyt küldött az EMKE. megfelelő kiosztás végett. Ennek ellátásánál Sándor Kálmán elnök hangsúlyozta, hogy az egylet megyénket mily tekintélyes segélyben részesíti, s ebből kifolyólag fölhívja a választmány tagjait, hassanak oda, hogy megyénk területén minél több embert nyerjenek meg e szép czélú hazafias egyletnek, mert csak úgy lehet remélni az EMKE. erősödését, ha a magyar intelligencia állandóan támogatja. (K. D.)

Halálozás. Kolozsmegye főispánját gr. Béli Ákost súlyos csapás érte: f. hó 12-én halt meg édes anyja özv. gr. Béli Ferenczné. A temetés a közönség nagy részvételével f. hó 14-én történt Kolozsvárt.

A tordai járás elhalt főszolgabírája Gönczy Endre helyére, a vármegye főispánja által Szemerai Gyula vármegyei II-od aljegyző lett helyettesítve, a ki f. hó 14-én a hivatali esküt letétén, ugyan az nap új hivatalát elfoglalta. Kitartást, erőt és egészséget kívánunk a h. főszbirónak új hivatalához!

Nagy tűz M.-Méhesen. E hó 11-én este 1/2 10 órakor gr. Béli Ákos kolozsmegyei főispánnak mező-méhesi birtokán tűz tört ki. Már majdnem az egész falu aladt, a mikor a tűz keletkezett. Az udvari cseleedségnek egy része nem volt hön, más része pedig aludt, s így későn vette észre az udvari kovács, — a kit a nagy fény vert fel álmából. Azonnal észre vette, hogy valamelyik marha istállóban van a tűz, s késsel szaladt, hogy ha tán még lehetséges volna, a benn levő marhákat köteleiktől megszabadítva szabadon bocsáthassa; de oda érve már semmit sem segíthetett, mert az istálló — a mely csak deszka épület és náddal volt fedve — már egészen lángban állott, s így abba báholni lehetetlen volt. A tűz már az egész istállót elborította, a midőn nagy későre kezdtek szálangozni egyenként az emberek. Oltásra gondolni nem is lehetett, de nem is volt mivel, mert a falu fecskendője a falu tulsó végén volt, s a mig azt elhozták, addig már leégett az istálló s hozzá még a fecskendő roz volt, úgy, hogy használni sem lehetett. A midőn a legnagyobb tűz volt, egy hatalmas szél kerekedett, a mely a nagy szikrákat felkapva a falu felé hajtotta, de csak hamar elállott s a falu a különben biztos nagy tüztől megmenekült. 12 óra után érkeztek meg a baldi csendőrök, a kik fellármázták a lakókat, s erélyesen hozzá láttak a

tűz lokalizálásához. 3 órákor végre sikerült a tüzet végleg elfojtani. Az istállóban 64 drb. marha égett bele. 24 drb. jármos ökör 40 drb. 3-4 éves tulok. A tűz keletkezését bizonyosan meghatározni nem lehet, körülbelül gondatlanságból származott. A kár 7-8000 frtra tehető. Biztosítva nem volt semmi.

Meghívó. A tordai Lawn Tennis társaság 1897. január hó 20-án a „Központi Szálloda” nagytermében zártkörű táncmulatságot rendez. Belepti díjszemélyenként 1 forint. Kivonat a Tennis társaság alapszabályából. 4. §. Nőknek estélyi öltözéke csak könnyű mosható ruha lehet.

Athelyezés. Pap Gyula eihalt m.-záhi állami elemi tanító helyére Szakáts Károly mohai állami tanító helyezettett át.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gálfalvi Ferenc tanítót a csegezi állami elemi iskolához helyezte át, az ilykép megüresedett gerendi állami iskolai tanító állomásra pedig Pál Bálint okleveles tanítót nevezte ki. A belügyminiszter pedig a m.-záhi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Ilyés Albertet nevezte ki és őt a házassági anyakönyvvezetésével és a házasság kötésnél való közreműködéssel is megbízta.

A legjobb tárczairók. Igen érdekes irodalmi eszmét valósít meg most a Magyar Hirlap. Ez a lap, melynek mindig eredeti ötletei vannak, most azt eszelte ki, hogy a legjobb magyar tárczairók ama tárczáit mutatja be az olvasóknak, melyeket maguk az illető kiváló írók tartanak a legjobbnak. Tizenkét ily tárcza közlését kezdi meg e hónap 17-én vasárnap a Magyar Hirlap. Elsőnek jön a koszorus költő Jókai Mór, azután Mikszáth Kálmán, Herczeg Ferenc, Bródy Sándor, Dóczy Lajos, Bárcsóny István, Rákosi Viktor, Benedek Elek, Murai Károly stb. Irodalmi és ujságírói körökben nagy az érdeklődés és a közönség nem kevésbé osztja a kíváncsiságot, melyek hát a legjobb tárczák. Ez irodalmi munkákat a Magyar Hirlap (Honvéd-utca 4.) minden új előfizetője összegyűjtve és teljesen díjmentesen fogja megkapni.

Meghívó. „A tordai Zene-Egylet” saját pénztára javára 1897. január hó 23-án a régi Casinó termében zártkörű tánc estélyt rendez. Kezdeté este 8 órákor. Belépti díj: Személyenként 60 krajczár. Jegyek előre válthatók: Miron Kajetán, Geisler és Hermann urak kereskedésében és este e pénztárnál. A „Zene-Egylet” az estélyen közreműködik.

Az EMKE. közgyűlése. Az erdélyi magyar közművelő egyesület idei közgyűlését június 8. Gyulafehérvárott fogja megtartani. Az egyesület elhatározta, hogy a testvér egyesületeket február 15-ére Budapestre gyűlésre hívja össze, melyen az államsorsjáték kieszközléséről fognak tanácskozni, valamint kimondotta a délmagyarországi közművelődési egyesület meg alakulásának erkölcsi támogatását.

A tordai kereskedők tánc estélye. A tordai kereskedők és kereskedő ifjak létesítendő önképző körük alapja javára folyó hó 9-én szépen sikerült tánc estélyt rendeztek a „Központi Szálloda” díszes nagytermében, hol a nem nagyszámu közönség egészen reggeli 4 óráig fesztenül együtt mulatott. Elismerés illeti a rendezőseget azon kiváló figyelemért, melyel a közönség kényelméről gondoskodtak, mindent megtéve, hogy a közönség otthon érezze magát. A vigan lefolyt ez évi első mulatság összes bevétele 225 frt volt, miből leutve a 88 frt kiadást, maradt tiszta haszon 137. Az első négyest mintegy 40 pár táncolt. Ott voltak a nők között: Albert Arthurné, Gombos Lászlóné, Sipos Béláné, Bernád Antalné, Bálint Gyuláné, Ámirás Mártonné, Ámirás Irma, Ménasági Jánosné, Visky Endréné, Fodor Lászlóné, Gazner Árpádné, özv. Sipos Józsefné, özv. Füssü Józsefné, dr. Vertán Endréné, Fodor Ferenczné, özv. Gönczi Sámuelné, ifj. Gönczi Sámuelné stb. ur-asszonyok. A leányok közül: Bőjtke Biri, Ámirás Anna, Czeglédi Etelka, Fodor Ida.

Füssü Julia, Füssü Irma, Gönczi Ágnes, Gönczi Ilona, Sipos Róza, Sipos Ilona, Visky Erzs. Kovács Kata, Thurzó Loti, Magyarosi Helén, Nagy Ilona stb. kisasszonyok. Felülfizettek: Dr. Papp Sámuel 10 frt, Timbus Albert 5 frt, Kimpel Ferenc, Bernád Antal, Polonyi Sándor 4-4 frt, Gombos László, Amberboj Miklós 3-3 frt, Ámirás Géza, Flachbart Károly, Cs Mike Márton, Kleinhempel József, Miron Kajetán, Tóth Testvérek, Rogozán Testvérek, Mendel Lázár, Ferenczi Árpád 2-2 frt, Sipos Béla, Baráth Lajos, Dick Jakab, Áreszlő Ferenc, dr. Betegh Miklós, dr. Betegh Jenő, dr. Vertán Endre, Osztian Géza, Osztian Ernő, Novák Miklós, Takács György, Steigenberger József, Dulló János, Csergőfy István, Biluska Antal 1-1 frt, Dulló Jánosné 1 frt, Hermann János, Geisler Antal, Tömlő István, Nits Ödön, Borza Zsigmond, Ménasági Albert, Horváth Sándor, Molnár György, Spádé Endre, Borbély Mihály, ifj. Biluska Gergely, ifjabb Balla József, Magyarosi Dániel, Ménasági János, Nyitrai Lajos, Péter Antal, ifj. Gazner Sámuel 50-50 kr, Geieger Lajos, Korbász Kálmán, Szabó József 1-1 frt, Munk Mór 2 frt, Panueer Sándor, Kanitz Ignác, E Nathe, S. Cari és társa, Ábrahám Wolf Sohn, Fürst Jakab, Adler és Bauer 1-1 frt, Salamon Ederer 2 frt 50 kr, Herman Pollák 1 frt, Martin Heinrichlang 5 frt, Kegli Lajos, Horváth Sándor, Kecskeméthy Imre, Gelner és Auszterlik, Latzkó A. Popper 1-1 frt, Singer és Neuwirt 2 frt, Josef Foch 1 frt, Moderu & Breitner 3 frt, Sliasznyi Testvérek 1 frt, Pap Gergely 2 frt 50 kr, Klein Dániel, Schwrajtkopf Adolf 1-1 frt, Mauthner Ödön 3 frt, Bognár és Szántó 2 frt, Mühlberg Jakab, Schwabe Herter 1-1 frt, melyekért a rendező bizottság ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja.

Szép karácsonyi ünnepély folyt le 1896. decz. 25-én a gerend kereszturi áll. iskolában. A növendékek közadakozásból karácsonyfát — s számos hasznos ajándékot kaptak. Az ünnepélyt Kovács József ev. ref. lelkész s gondnoksági elnök megható alkalmi beszéddel nyitotta meg; ezután a növendékek karénekei — és szavalatai következtek, melyeket a nagyszámu közönség tetszéssel hallgatott végig.

A gyéres és viragosvölgyi állomások között f. hó 4-én délután 4-5 óra között az 544. számu vegyes vonat ablakaira történt lövés állitolagos tetteseit a csendőrség Pap Józsi, Aczél Juon és Juga Gavrilla személyében — bizonyítékok alapján, mint jogosan vádolhatókat — letartóztatta és átadta őket a tordai kir. törvényszéknek.

A „Fortuna” aranybánya részvényitársaság 25 koronás részvényeire mult hónap 20-ikán lezárt aláírás, mint értesülünk, fényesen sikerült. Az aláírásra bocsátott 40.000 részvény jelentékenyen tuljegyeztetett és a kibocsátó szindikátus már be is fejezte a repartírozást, a mi azért tartott hosszabb ideig, mert roppant számban jelentkeztek a kis aláírók, kik csak néhány részvényt jegyeztek. Ezek a kisebb aláírók teljes mértékben figyelembe vétettek, míg redukezió csak azoknál a nagyobb aláírásoknál történt, a hol a spekuláczióális szándék valószínűnek látszott. Ez annál is inkább szükséges volt, mert a részvényekben a váltóházak közvetítésével élénk magánforgalom van jelentékeny ágióval. A részvények szétküldése teljes folyamatban van és még e hónap folyamában minden aláíró megkapja a részvényeit, a mennyiben annak a kötelezettségének, hogy az aláírási összeg hátralévő részét január 15-ikéig beküldi, eleget tett. Másrészt a társaság bányáiban, daczára a téli időnek, fokozott erővel indult meg a munka, a mig a társaságnak a technika legujabb vívmányai szerint felszerelt gépei a helyszínére érkeznek, addig ott nagyban dolgoznak az aknák melyítésén és a tárnak bővítésén, fejtik a zuzóérczet, hogy a kiválasztás a gépek felállítása után azonnal nagyban történhessen. Az eddigi elmunkálatok után itélve is már kétségtelennek látszik

hogy a társaság az 1897. évi április 30-án lejárá első négy havi fizetése után már májusban jelentékeny osztalékot fog fizetni, mely osztalék a későbbi időszakokban bizonyára még növekedni is fog.

Új szőlőtelepek létesítése. A földművelésügyi miniszter az amerikai szőlővessző szaporító anyatelepek és oltványtelepek létesítésére és szőlőoltványok készítésének előmozdítása érdekében rendeletet bocsátott ki. A vállalkozó köteles legalább öt kat. hold anyatelepet létesíteni s azon a meghatározott amerikai szőlőfajtákat termelni s köteles egész kezelésére és üzemére nézve magát az állami felügyeletnek és ellenőrzésnek alávetni. Köteles továbbá évenként legalább 200000 szőlőoltványt készíteni. Ennek ellenében kap minden kat. hold anyatelepért egyszer s mindenkorra 100 frt segélyt s minden ezer drb. tökéletes oltványért, a melyet eladott. 1897-1901. években 7. 6. 5. 4 és illetőleg 3 frt díjat. Az ajánlatok beadásának határideje ez évi június 1-seje. A részletes feltételeket tartalmazó hirdetést a miniszterium borászati ügyosztályához intézendő megkérésre azonnal megküldik.

CSARNOK.

Idő-jövendölések.

Ha a nő férjének legszebb kámeliait bizonyos nem legjobb hírv fiatal özvegy virágosokrában megösméri: a férjnek még közép télen is nefelejs virít.

Ha egy ifju és egy lány nagyon fiatal korukban összeházasodnak: szeles időket várhatunk.

Ha a férj valami társaságban nejeinek ellent mond: villámlani fog.

Ha a nő toilletjére pénz nem telik: esőre fordul az idő.

Ha a nő nem szól semmit, midőn kezét a házi barát megszorítja: *borulni fog*.

Ha a nő férje fölé akar kerekedni: zivatar következik.

Ha a férj és feleség magukban vannak: szép, tiszta, száraz idők járnak.

Ha a házi barát gyakran fordul meg a háznál: hó napokat jelent.

Ha a férj nem akarja nejét fürdőbe vinni: hideg és fagyos időre számíthatunk.

Ha a férj neje szobaleányának új ruhát ajándékozik s neje megtudja: égi háboru lesz.

Ha a feleséged legjobb barátoddal megszökik s többé vissza sem jön: csendes napok állanak be.

Aranyos-Rákosi Székely Ádám gyűjteményéből.

A divat.

„Micsoda varázslat az — teszi fel a kérdést William Jones angol író — melylyel a drágakövek az emberek lelkét a legrégibb idők óta megbabonázzák? Hogy esik meg az, hogy még a XIX-ik században is egy kicsinyke gyémántért 5000 frtot egy ugyanakkora rubinért 7-8000 forintot adnak? Honnet ered ez apró köveknek ilyen rendkívüli becsük? Miféle szenvedély az, melyet a lelkiismeret vagy az értelem alig tud megfékezni?”

Az utánuk való vágyodásban, vagy gyakorlati hasznukban sőt ritkaságukban sem kereshetjük értéküknek okát. „Ha azt véljük — mondja tovább William Jones — hogy ez az a gyöngesség, melylyel olyanra vágyunk, a milyen másnak nincs — ez sem fejt meg a kérdést. „Inkább a másokat utánozni készítő szenvedély, hogy azt bírjuk, a mivel birni „divat”.

Nem csodálkozhatunk azon, ha a trium viratus korában Nonius, szabadságától megfosztva inkább számkivetébe ment, sem mint mogoronyi opálját Marcus Automus kapsiságának kiszolgáltassa, mert hát, „drágakövekkel” birni divat volt hajdan is most is az.

Hogy bármily szépek is legyenek ez ékkövek — ha nem egyszersmind „drágák — nem „divatosak”, legszebben illusztrálja az angol Church elbeszélése. Egy előkelő hölgy hosszasan gyönyörködött egy első rangu aranyművesnél talált „smaragdokkal” kirakott finom kivitelű karpereczben s a midőn az aranyműves — mint tisztességes ember — kijelentette, hogy e szép zöld kövek nem smaragdok, hanem a sokkal „olesóbb, az Ural-hegységben felfedezett

gránát-féle „demantoidok” — a delnő többet kezébe sem vette, figyelmére sem méltatta. Ilyen olesó portékát — bárha szépségéből ezzel mit sem veszített — viselhet a szakácsnéja is. Nem divatos.

De hát mi legyen tulajdonképen a divat alapja? Annyi kétségtelen, hogy ennek megteremtésében az értelemnek vajmi csekély rész jutott és jut s hogy csaknem egészen a szüklátkörűségből eredő hiuság és a legbizarrabb szeszély az, a mi folyton ébrentartja.

E hiuság és szeszély teremti divatos felfogást, nézetet, szépséget, színeket, szövetet, szabást és varrást, ékszereket stb.

Ámde vonatkozzék a divat akár magára az emberi test formáira, akár annak. olyan változatos felcizfrázására: a fokozatos tulhajtással — mely a divattal karöltve jár — izléstelené, visszataszítóvá válik még akkor is, ha eredetileg talán nem épen volt ilyen.

Ha vizsgáljuk e tekintetben a mostan élő művelt nemzeteket és az őseiket helyettesítő mai félvad népeket: teljesen anolog eseteket találunk, mert a miként Waitz tanár megjegyzi: „bármily szegény és nyomorult legyen az ember, a saját maga felcizfrázában örömet lel” s a személyes megjelenésre, úgy a művelt, mint félvad népek e legnagyobb gondot fordítják. Az indiánok legnagyobb részt egész testüket vörösre, a kínaiak arcukat sárgára, a malájaiak fogaikat feketére, vörösre festik, hogy ezzel divatos testszínüket fokozzák, legutóbbiak nem akarván hasonlítani a kutyaéhoz. Az afrikaiak magukat tetoválják; a pápuák, miként sok indián törzs is — legnagyobb dicsőségüket (ez is divat) hosszú hajukban találva — ezt még faháncscsal is igyekeznek pótolni.

Majdnem mindenütt szokásban, vagy inkább divatban van a vadaknál az orrsővényt, ritkábban az orrczimpákat átfurni s ezekben gyűrűket, pálcákat, tollakat és egyéb czifra dolgokat bedugni. Hasonlót tesznek füleikkel is. A dél-amerikai boto-kudok a fülczimpát annyira kitágítják, hogy végre vállukig ér s az átfurt alsó ajakba sokszor 6-8 cmeter átmérőjű fakorongot dugnak.

Az afrikai mokoloknál a felső, átfurt ajakban fém vagy bambus- gyűrűt viselnek, mert hát a mint a kérdezett chinurdi tisztos főnöke, nyilván álmélkodva, megjegyzi „ezek az egyedüli szép dolgok, a melyekkel a nők bírnak.”

A mint Bürschell elbeszéli — egy afrikai busman nőnek toilletjéhez annyi zsiradékra, vörös okkerre és csillámló porra volt szüksége, hogy bármely kevésbé gazdag férjet tönkre tett volna. És e nő, mint elismert szépség, nagyra is volt az ő előkelőségének tudatával.

Az észak-amerikai indiánok úgy divatos szépség, ha széles arcza, kicsiny szeme, magas pofacsontja és kampos orra mellett széles álla van; az észak-kínai mandsu nők úgy divatos szépek, ha széles lapos arczikon kajla szempillás szemük minél rézsutosabban áll és széles orruk meg nagyfűjük mellett minél aránytalanabb — mesterségesen csaknem eltorzított kis lábuk van. Az afrikai négek egy része a sötétebb arczzint bámulja mint divatos szépséget.

És miért szépek mind ezek az ő szemükben? Mert divatosak és e felfogásban tulhajtottak.

Ha most e népek ruházatát tekintjük — mindenütt a legkülömbözőbben összeválogatott, legrikítóbb színeket találjuk mindenféle gyöngyökkel, karpereczekkel, lánczokkal és csillogó holmikkal diszítve, mert ez a divat. Mindenütt a hiuság és a szeszély által szépek elfogadottak tulhajtása.

De vizsgáljuk a művelt és különösen az európai népeket, ne is menjünk nagyon vissza, legfennebb három évtizedre. Az összehasonlításra annyi is elég.

Nálunk szép a fehér arc! Csodálkozhatunk-e az indián, kínai, vagy a busman nőknél? Itt a „poudre de serail” vegye-

lemezve: illatosított „federweiss“. A kinek divatosan szép nagy szeme van, igyekszik azt még nagyobbra rángatni, kinek piczi szája van, igyekszik azt még kisebbre gyűjteni s egy kis ártatlan festékekkel élénkebbé tenni. (Bár van divatos orr is, ezt legalább nem lehet tulhajtani.) S nemcsak a kínai nő szorítja lábát emennél kisebb cipőbe; de ha divatos a karsu derék: mit mondjunk a fűzőről? (Hiába irnak ez ellen tudósok, orvosok — nem szűnik meg ez mindaddig, míg az egész férfi nem ellene állást nem foglal.)

Láttuk a „krinolit“ miképpen fejlődött bódó nagyságúvá és miként lett utána az „alj“ szűkebbé, mint a mostani gigerli nadrág. Leért biz' nálunk is — nem a fülezippa igaz, de a „fülön függő“ egész vállig is, akár a botokudoknál.

Láthattuk hogyan fejlődött fokozottan a letint „turnür“, mintha csak a délafrikai hottentotta nőket akarták volna utánózni, kik eme pótlékot a természetből nyerték.

Láthattuk, mint következett utána a csipőknek természetellenes összeszorítása és láthattuk legutóbb a „puffos“ ruha-ujjaknak léggömbökké való fejlődését.

A divatnak helyes értelemben csak úgy volna igazi létjogosultsága, ha az emberi, szépeknek elismert formák feltüntetésére törekszik: de úgy látszik — ezt figyelmen kívül hagyva — épen a nem létező bájok pótlása s a létezők elferdítése emelkedik művészetté.

A miként Darwin megjegyzi — a nők tetszvágyukból kifolyólag hiubbak — s így divat üzböbök is — mint a férfiak. Ámde ők sem mentek ezektől.

A legutóbbi időben a „Magyar Hírlap“ kérdést tett fel arra nézve, hogy a férfiak most miért nem házasodnak úgy, mint régen? Az annyi alakban adott feleleteket ám szaporítsuk mi is e sorok végén egygyel.

A férfias szépség igen lényeges kelléke a domboru mell és a széles vállak. Nem esoda, ha most Amor piczi nyillai a mai fiataiságról visszapattannak és esetleg a bórükig sem hatolhatnak mert hát: mellben, vállban, hátban, lábban — rettenetesen ki vannak vattázva.

Némethy Mihály.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása).

Vöröshere. (Lóhere) Ama most kitudódott tény folytán, hogy havi termésünk, úgy a tavalyi, mint az idei, nagyrészen Ausztriába és külföldre lett szállítva, a belföldi forgalomban mult héten igen élénk hangulat uralkodott, annál is inkább, mert általános vélemény szerint, a készletben lévő mennyiségek, a szükségletre nem lesznek elegendők. Feltehető ez némileg azon körülménynél fogva is, hogy gazdáink részéről máris oly nagy az érdek, jobban mondva a kereslet, mint hozzá fogható ezen időszakban, már évek óta, nem tapasztaltunk. Nemcsak az elsőrendű, hanem a közepes és gyengébb minőségeknek ára is felment, különösen azonban az elsőrendű, illetve nagyszemű, szépszerű, mert ezen minőség iránt külföldről még folyton érdeklődnek.

Luczerna. Franciaországból megszüntek az ajánlatok, Olaszországból csak itt-ott kínálnak még valamit. Nálunk a mi kevés termett ez idén már el van helyezve.

Takaromány répa magvak. Magkereskedőknél van már némi kereslete. A minőségek ez idén igen elütnek egymástól; különösen sok a megázott, gyenge csiraképeségű mag.

Baltaczin, búkköny, muharmag változatlan.

Jegyzések nyersárúért 100 kilonként Budapestén:

Vöröshere tavalyi termés	35—41 frt
Vöröshere idei termés	45—52 „
Luczerna, tavalyi termés	40—45 „
Luczerna, idei termés	48—55 „

Nyiltér.*)

Nyilatkozat.

Az „Aranyosvidék“ mult 1896. évi 52. számában a torda városi tisztújító köz-

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért szerkesztőségünk semmi felelősséget nem vállal. Szerk.

gyűlésről irt közleményben az volt — a valóságnak megfelelően írva, hogy a tisztí ügyészi állásra — Czakó, én és Vertán ügyvéd pályáztunk — és én egy szavazatot kaptam Ennek — hogy pártfeleim engemet — cserben hagytak, hogy egy új emberért Vertán urért, régi elvtársukat, vezérüket és első alelnöküket nem méltatták szavazatukra oka, rejtélye *gondolom a félreesés, vagy korteskedés és a viszálykodásnak a pártba való behurcolása volt.* De hiszen Czakó ügyvéd ur, szintén alelnöke a pártnak, sem kapott pártfeleltől egy szavazatot sem, az ellenféltől lett megválasztva

Én elvből dobtam oda nevemet, hogy Czakó ur az ellenzéki választassék meg, mivel nekie mert Vertán ur felett elsőbbségi joga. Mert félrevezettetvén a gyűlés, a melyen ez pertraktáltatott, az én nézetem: *hogy egymás ellen ne harcoljunk s így Vertán urat se engedjük Czakó ellen fellépni: nem fogadtatott el; és az sem fogadtatott el, hogy csakis ellenzéki elvű embereket léptessünk fel az állásokra.*

Torda. 1897. január 7.

Szabó Gyula,
ügyvéd.

Hivatalos rész.

Torda-Aranyosvármegye alispánjától.

Sz. 15752—1897.

Valamennyi főszolgabíró urnak.

92609—1896. sz. magas körrendeletében a belügyminiszter ur ő nagyméltósága elrendeli, miszerint a kihirdetési táblák a 27243—1895. számú igazságügyminiszteri utasítás 39. §-a értelmében szükséges hozzá-férhetőség és nyilvánosság megóvása mellett olyképen legyenek elhelyezve, hogy a kihirdetési lapok épsége és olvashatósága az elhelyezés folytán csorbát ne szenvedjen.

Mert ismételtén előfordult, hogy olyan esetekben, midőn a fő- és székvárosban elrendelt házassági kihirdetést a vidéken is foganatosítani kellett, a fő- és székvárosi anyakönyvvezető által az illető vidéki hely anyakönyvvezetőjéhez az 1894. évi XXXIII. t.-cz. 48. §-ának második bekezdése alapján a kihirdetés foganatosítása végett küldött kihirdetési irlapok — megrongált vagy épen olvashatatlan állapotban érkeztek vissza.

Utasítom tehát főszolgabíró urat, miszerint hasson oda, hogy a járása területén levő házassági kihirdetési táblák elhelyezése a legegyszerűbben eszközöltesék.

Torda, 1897. január hó 6-án.

Alispán helyett:
Nagy Olivér, főjegyző.

Sz. 462—1896.

vhj.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a topánfalvi kir. járásbíró-ság 1896. évi 4195. számú végzése következtében a kolozsvári kincstári ügyészség által képviselt m. kir. államkincstár javára muncseli bányatársulat és Dáncs János ellen 150 frt és 93 frt 48 kr s jár. erejéig 1896. évi november hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 400 frtra becsült ökrök és lovakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a topánfalvi kir. jbiróság 5590—1896. számú végzése folytán 243 frt 48 kr tőkekövetelés, ennek és pedig 50 frt után 1894. január 1-től, 50 frt után 1895. január 1-től, 50 frt után 1896. január 1-től és 93 frt 48 kr után 1894. évi június hó 16. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 52 frt 62 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Offenbányán Dáncs János lakásán leendő eszközölésére 1897. évi jan. hó 25. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.

t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Topánfalván, 1896. decz. 20.

Molnár Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 1429—1896.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a tordai kir. törvényszék 1896. évi 5145 számú végzése következtében dr. Horváth Miklós ügyvéd által képviselt Torda-aranyosvármegye takarékpénztár javára Sáska Pál és társai ellen 137 frt s jár. erejéig 1896. évi november hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt és 705 frtra becsült I. Toth Samuelnél 2 ökör 1 ló, 1 szekér csúsz törökbuza, II. Sáska Pálnál lovak, szekerek, 1 bornyu, 1 faszánból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tordai kir. jbiróság 8811—1896. sz. végzése folytán 137 frt tőkekövetelés és jár. erejéig Tordan alperesek lakásán leendő eszközölésére 1897. évi január hó 23-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tordán, 1897. évi jan. hó 2-án.

Germán János, kir. bir. végrehajtó

Sz. 1424—1896.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíró-ság 1896. évi 2158 számú végzése következtében, dr. Horváth Miklós ügyvéd által képviselt Dózsa Józsefné javára Kis Mózes és t. ellen 25 frt 40kr s jár. erejéig 1896. évi május hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 328 frtra becsült Kis Mózesnél lovak, 1 cséplőgép, sertések, 1 ökör szekér és 1 bőr ülésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tordai kir. jbiróság 3463—1896. sz. végzése folytán 25 frt 40 kr tőkekövetelés és járuléka erejéig Alsó-Szt. mihályfalván a község házában leendő eszközölésére 1897. évi jan. hó 20 napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tordán, 1897. január 2.

Germán János, kir. bírósági végrehajtó

Jósika-utezában Murin István kir. mérnök telke a rajta levő épületekkel együtt, továbbá ugyanott egy még új fedeles kocsi, egy igásszekér, három nagy szekér széna, egy nagy szekér szalma és 50 véka zab

eladó.

Tudakozódhatni a tulajdonosnál. 1—3

100—150 hold birtok belső telekkel kerestetik, haszonbérbe vételre.

Értekezni lehet Horváth Sándor kereskedővel Tordán.

Dus mellék keresetet nyújtunk mindazoknak, kik törvényesen engedélyezett sorsjegyek rész

letfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak. Némi tevékenység mellett havonként 150—200 frt könnyen megkereshető. Ajánlatok czimzendők

May, Elfer és Adler

bank- és váltó-üzlet

Budapest.

2—10

Pénzkölcsön

birtokra, házakra, gyárakra és gőzmalmokra első helyű betáblázásra 40 évre 4½ százalékra, 50 évre 4 százalékra 2-ik és 3-ik helyű táblázásra 6 százalékra.

Pénzt

váltóra 5—6 százalékra 10000 frtig, gyors és diskretio mellett szerez — valamint drága adósságokat convertál, úgy szintén váltót leszámítottat Schwarz Márton, Budapest, VII. Miksa-utca 11. Kitűnő referenciákkal szolgálhatók.

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m.: köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakran idültbb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fájfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktár Budapest: Török József úr gyógyszer-tárában király-utca 12. és dr. Egger A. úr gyógyszer-tárában vaczi-körút 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél

S. A. UJHELY.

5—10

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Ugyszintén: GAJZÁGÓ RÓBERT, CS. MIKE MARTON urak gyógyszer-táraikban.